

„NAŠ GLAS“ izide vsakega prvega, desetega in dvajsetega v mesecu. Naročnina za celo leto Din 40.—, za pol leta Din 20.—, za četrt leta Din 10.—. — Za inozemstvo je dodati poštino. — Oglasi po ceniku. —

NAŠ GLAS

Uredništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/L. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Upravništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 6. Račun poštne hranilnice v Ljubljani št. 11.467.

Osrednje glasilo državnih nameščencev in upokojencev.

L. A.:

Pomen skupne organizacije.

Ni še leto tega, kar smo objavili v našem listu poziv ljubljanskega društva državnih upokojencev pod naslovom »Upokojenci — združite se«. Poziv je rodil nepričakovan uspeh. Približno devet tisoč državnih upokojencev, ki živijo na ozemlju dravske banovine, je bilo razdrobljenih na več nego 10 različnih organizacij, ki so vse le za silo životarile, brez pomena in uvaževanja s strani javnosti. Razbiti drobci, ki vsak od njih ni pomenil prav nič!

V tem pozivu smo čitali naslednje pomembne besede: »Jasno je kot beli dan, da bomo ločeni dosegli le delne uspehe ali pa nič! Ideja zjedinitve ne more in ne sme z dnevnega reda, dokler ne postane meso in kri. Če bo vsako navedenih posameznih društev poskušalo uveljavljati svoje težnje na lastno roko, je bitka v naprej izgubljena. To mora uvideti vsak izmed nas.

Naš princip pa mora biti tudi: Vse skupno z našo Zvezo državnih nameščencev in nič brez nje! Ona je boriteljica za interese aktivnih in upokojenih državnih nameščencev. Da bodo njeni uspehi večji, jo morajo podpreti moralno in materialno poleg vseh aktivnih tudi vsi upokojenci, vsi brez izjeme.«

Ljubljansko društvo upokojencev je štelu lani v juniju komaj 170 članov. Agilnemu delovanju društvenega odbora in naraščanju organizacijskega smisla upokojencev se je zahvaliti, da šteje to društvo danes že blizu 1500 članov, upati pa je, da to število v kratkem naraste na 2000. Tako bi bila v enem, enotnem stanovskem društvu organizirana že skoro četrtina vseh državnih upokojencev v naši banovini in to nižjih in višjih.

Neumorno prizadevanje odbornikov ljubljanskega društva in pa uvidnost in stanovska solidarnost odbornikov drugih društev upokojencev sta rodili lep uspeh. Konec leta se je sklenila fuzija poedinah malih združenj v enotno skupno in močno organizacijo s sedežem v Ljubljani. Ideja enotne fronte državnih upokojencev je zmagala, njihova skupna organizacija pa se krepko razvija in trdno združuje vse upokojence in upokojenke vseh kategorij in vrst državnega uslužbenstva, vestno brani in ščiti pravice vsega upokojenega državnega nameščenstva brez razlike stroke in položaja.

Vzglede, katerega so nam dali upokojeni tovariši, mora tudi nas aktivne prepričati, da je naša bodočnost zagotovljena edinole v edinstveni krepki skupni organizaciji. Mislim, da je čisto nepotrebno dokazovati, da mora biti vsak državni uslužbenec organiziran v svojem strokovnem društvu. Te dolžnosti se dandanes zaveda že prav vsak delavec, vsak obrtnik, vsak privatni uslužbenec, vsak trgovec — zakaj bi upravni državni uslužbenci ne razumeli potrebe strupenih organizacij? In vendar je žal tudi pri nas Slovencih, ki se tako radi postavljamo s svojo stanovsko in strokovno zavednostjo, le še premnogo državnih uslužbencev, ki niso člani strokovnih društev. Koliko pa je pri nas sploh organiziranih državnih uslužbencev? In koliko ti žrtvujejo za svoje organizacije? Na tisoče je še mlačežev, ki hladno stoje ob strani in gledajo, kako se organizacije bore za ves stan, tudi zanje. Žeti plovce tujega dela, jih ni sram.

In kakor poedinec ne pomeni nič in ne doseže nič, tako tudi poedina društva, ki delujejo osamljena in vsa-

ko zase, ne dosežejo uspehov, katere bi mogli doseči strnjena v krepko falango. Potrebnost skupnega delovanja vseh organizacij državnih uslužbencev je jasna vsakomur. Zato so naši požrtvovalni stanovski in strokovni delavci precej po prevratu ustanovili »Osrednjo zvezo javnih nameščencev in upokojencev«, iz katere se je v teku 11 let razvila naša Zveza državnih nameščencev in upokojencev.

Ne bom zagovarjal tu njenega dosedanjega delovanja, ne bom našteval njenih uspehov, doseženih v teku let za vse slovensko državno nameščenstvo, ne bom popisoval težkih borb in ogromnega dela, ki ga je Zveza izvršila od postanka doslej.

Navedel bi le nekaj stavkov iz poročila, katero je na zadnjem običnem zboru podal Zvezin tajnik:

»Zveza je bila ustvarjena že ob svitanju sedanje naše državne tvorbe. Preživela je mnogo kriz, videla je v svojem odboru različne ljudi, imela pa za seboj v preteklem upravnem letu največ težkih preizkušenj, in — če smemo naglasiti — tudi največ realnih uspehov. Prihajali so ljudje in spet odhajali. Zveza pa je ostala, ker je morala ostati, ker nam je bila potrebna.«

Te besede si moramo vtisniti do bro v spomin. Vprašanje potrebnosti ali nepotrebnosti, obstoja ali neobstoja Zveze je dokončno rešeno. Če bi je še ne bilo, bi jo bilo treba šele ustvariti. Če morda njeno delovanje ni bilo vsem po volji, če smatrajo posamezne organizacije, da Zveza — ki je samo eksekutiva njih samih — ni povsem zastopala njihovih interesov, tedaj je njihova pravica in dolžnost, da svoje nezadovoljstvo z Zvezinim delovanjem izreko na pristojnem mestu, t. j. v odboru, da zahtevajo popravilo storjenih pogrškov, da usmerijo vso delavnost Zveze v pravo smer. Kritika izven pravega mesta, t. j. izven odbora, je neplodna in brezkoristna.

Premnogo je v vseh posameznih organizacijah, in to v organizacijah višjih in nižjih uslužbencev, še res idealnih sodelavcev — veteranov, ki spremljajo delo naše Zveze od postanka do naših dni, ki so delovali vso to dolgo dobo in še delujejo iskreno, požrtvovalno in vdano z namenom, da bi ostala naša Zveza resnična zveza prav vseh državnih nameščencev dravske banovine, še več: da bi se razširila, ojačila in izpopolnila in postala popolno in neokrnjeno predstavništvo vseh državnih uslužbencev naše banovine.

Časi so težki. Stojimo pred novim uradniškim in pred novim pokojniškim zakonom. Stanovanjsko vprašanje je še vedno aktualno. Problem draginje je nerešen. Vprašanje bolniškega zavarovanja nujno kliče po rešitvi. Na polju kulturne, socialne in gospodarske izpopolnitve nas čaka še polno jedva pričeti nalog. Vse te naloge, vse te težnje in potrebe so pa skupne nam vsem, aktivnim in upokojencem, nižjim in višjim, vsem brez razlike stroke, čina in kategorije. Da bodo mogla vsa strokovna združenja v resnici uspešno zastopati interese svojih članov, je neobhodno potrebno, da imajo skupno enotno predstavništvo, ki bo veren tolmač skupnih interesov vseh organizacij.

To je naša Zveza državnih nameščencev in upokojencev. Odstranimo zapreke, ki so nastale bolj iz osebnih nasprotstev, nego zaradi

načelnih razlogov in zavedajmo se, da je naša Zveza vselej in v vsakem trenutku odkrito in iskreno, povsem nepristranski in z enako verno zastopala in brani koristi nas vseh

brez razlike. Ponavljam sklepne besede tajniškega poročila: »...lahko je iz Zveze izstopiti, lahko jo je razrušiti — težje, veliko težje pa jo je ustanoviti vnovič.«

Naše najnujnejše potrebe.

Letna skupščina »Saveza javnih nameščenika i umirovljenika v Zagrebu« se je vršila dne 27. aprila t. l. v Zagrebu. Na nji je bila sprejeta naslednja resolucija, ki je bila pod gornjim naslovom priobčena v 9. številki zagrebškega »Našega Glasu« od 1. maja 1930. in ki jo objavljamo v dobesednem prevodu:

»1. Hitro naj se sprejme novi pokojniški zakon, s katerim naj se izenačijo in izboljšajo pokojnine vsem vrstam upokojencev in to v smislu obvez, prevzetih s sentžermenško in trianonsko pogodbo.

2. Uradnikom II. in III. kategorije, zvaničnikom in služiteljem naj se takoj odobri službene doklade, kakor so jih prejemale tudi ostale kategorije državnih uslužbencev.

3. Čimprej naj se izda novi uradniški zakon, s katerim naj se državnim uslužbencem zagotovi: stalnost, stanarina po zlati pariteti z ozirom na splošno povišanje stanovanjskih najemnin, sodelovanje upravnih sodišč v disciplinskih zadevah, oziroma odprava posebnih disciplinskih sodišč, brezplačno zdravljenje v državnih in samoupravnih bolnicah, pravica aktivnih državnih uslužbenkov do rodbinske pokojnine in pretvoritev celokupnih sedanjih prejemkov državnih uslužbencev v stalno enotno plačo.

4. Revizija in redukcija

državnih uslužbencev naj se izvaja po načelih usposobljenosti, kvalifikacije in uporabnosti, to pa vse s sodelovanjem uradniških organizacij.

5. Revidira naj se davčni zakon glede plačevanja davka s strani državnih in somoupravnih uslužbencev, oziroma naj se ta davek odpravi.

6. Naj se rodbinam aktivnih državnih in samoupravnih uslužbencev, vsem upokojencem ter mestnim in občinskim uradnikom dajo železniške legitimacije v enakem obsegu kakor tudi državnim uslužbencem in naj se za šolsko decu uvedejo takozvane »pasovne« mesečne vozovnice.

7. Državnim uslužbenkam, poročenim z državnimi uslužbenci, naj se dokažda ne odteguje.

8. Upokojencem naj se ne ustavlja draginjske doklade, če izvršujejo proste poklice.

9. Otrokom ženskega spola naj se tudi po doseženih polnoletnosti priznajo doklade.

10. Naj se izvede revizija razsodb posebnih disciplinskih sodišč, a oškodovani državni uslužbenci naj se povrnejo v svoje položaje.

11. Strogo naj se izvaja zakonski predpis, po katerem se novim upokojencem ne smejo ustaviti aktivni prejemki pred nakazilom pokojnine.«

Mednarodna zveza duševnih delavcev.

(Konec.)

Po pravilih sme biti v vsaki državi samo ena državna zveza duševnih delavcev, ki more pošiljati svoje delegate v Mednarodno zvezo duševnih delavcev. Ta Mednarodna zveza deluje stalno po svoji pisarni, ki jo zdaj vodi glavni tajnik v Parizu s štirimi pomožnimi tajniki, ki so zastopniki zvez duševnih delavcev iz raznih držav ter bivajo tudi v Parizu. Ti imajo večkratne, skoro tedenske sestanke in izdajajo v zadnjem času tudi »Bulletin officiel« Mednarodne zveze duševnih delavcev. Po dvakrat na leto pa pridejo skupaj delegati posameznih državnih zvez duševnih delavcev, ki si volijo predsednika in ostale funkcionarje ter tvorijo odbor Mednarodne ZDD. Ta odbor usmerja delo glavnega tajništva ter določa tvari ino za Mednarodni kongres duševnih delavcev, katerega se udeležuje več, po 1 do 5 delegatov iz posameznih držav. Ta kongres se vrši dozdaj po enkrat na leto.

Na zadnjem takem kongresu je bila ljubljanska sekcija uradno zastopana kot reprezentanca duševnih delavcev za Jugoslavijo. Poročilo o poteku in sklepih tega kongresa nam podaja vpogled v delo te mednarodne organizacije. Kongres se je vršil od 23. do 26. septembra 1929. v Haagu, po svojih mednarodnih sestankih znamenit nizozemskem mestu. Otvoritev seja pod predsedništvom finskega delegata ministra za socialno delo g. Niilo M. Mannioja se je izvršila v navzočnosti zastopnika nizozemskega ministrstva za delo, obrt in trgovino ter haškega župana. Udeležila se ga je Anglija z dvema zastopnikoma, Avstrija z enim, Finska z dvema, Francija z glavnim tajnikom in še s štirimi delegati, Nizozemska s petimi, Poljska z dvema, Češkoslovaška z dvema in Jugoslavija z enim delegatom. Bolgarija in Rumunija, ki sta že sicer v Mednarodni ZDD, nista imeli v Haagu svojih delegatov. Pač pa sta imeli Nemčija dva opazovalca in Dan-

ska enega opazovalca kot odposlanca svojih Zvez intelektualnih delavcev, da se seznani z ustrojem Mednarodne zveze, preden se ji priključijo.

Mednarodni kongres v Haagu je odobril delo glavnega tajništva ter izvolil novo tajništvo. Glavni tajnik je ostal dosedanj, namreč pariški odvetnik Louis Gallié, ki je dosedaj vodil tajništvo in upravljal glavno delo Mednarodne zveze. Za Anglijo se je izvolil nov pomožni tajnik Smith, ravnatelj nekega podjetja, za Češko slovaško pisatelj fil. dr. Siblič, za Poljsko pisatelj fil. dr. Woroniecki, za Nizozemsko je nov pomožni tajnik pisatelj Fred Cornelissen, ki je bil že dosedaj urednik Bulletinu MZDD. Kongres je določil še peto pomožno tajniško mesto in pooblastil, da odbor imenuje za to mesto enega Nemca, če se nemška Zveza duševnih delavcev priključi Mednarodni zvezi.

Po teh formalnostih je kongres dal tehi stvarne pobude:

1. Varstvo znanstvene lastnine. Kongres je povabil glavno tajništvo, naj stori vse korake, da Društvo narodov izdela mednarodno konvencijo za varstvo znanstvene lastnine.

2. Pogodba za intelektualno delo. Kongres je odobril okvirni načrt za pogodbe med delodajalci in intelektualnimi delavci, ki ga je glavno tajništvo že dolgo pripravljalo na predlog francoske Zveze DD, in ga je nazadnje redigiral odbor MZDD. Ta načrt naj bi služil kot vzorec za vse državne zveze DD, da po njem vsi poklici stavijo svoje minimalne zahteve pri sklepanju kolektivnih ali individualnih pogodb. Obenem je kongres pooblastil glavno tajništvo, da pri Mednarodnem uradu dela (BIT) v Ženevi ta načrt uveljavlja kot minimum zahtev intelektualnih delavcev.

3. Varstvo avtorske pravice pri mehaničnih reprodukcijah. Dela pisateljev, gledaliških igralcev, opernih pevcev, glasbenikov itd. se zdaj lahko mehanično reproducira v gramofonu,

v kinu, v zvočnem filmu, v radiju in slično. Pravice avtorjev se morajo tudi pri teh mehaničnih reprodukcijah varovati, podobno kakor se to dogaja pri reprodukcijah v operi ali drami. Kongres naroča glavnemu tajništvu, naj pripravi načrt za mednarodno konvencijo v tem pogledu.

4. **Brezposelnost gledaliških igralcev in glasbenikov.** Mehanična reprodukcija gledaliških in glasbenih del povzroča v velikih mestih, kakor v Parizu, veliko brezposelnost umetnikov, ki jim ta reprodukcija jemlje zaslužek. Kongres vabi glavno tajništvo, naj intervenira pri Mednarodnem uradu dela, da ta intenzivno zasleduje ta socialni pojav in skuša nevarnost te brezposelnosti odpraviti.

5. **Socialno zavarovanje.** Ker opravlja intelektualni delavec svoje delo z enakim rizikom kakor ročni delavec, se more socialno zavarovanje raztegniti tudi na intelektualne delavce. Pri katerih intelektualnih delavcih se naj to izvrši in pri kakih rednih dohodkih, to je pri raznih poklicih različno. Pri nekaterih bi se lahko dopustil tudi prostovoljni pristop k socialnemu zavarovanju.

6. **Komisija uradnikov pri Mednarodnem uradu dela (BIT).** Ta urad je ustanovil na zahtevo Mednarodne zveze uradnikov posebno komisijo zanje. Kongres je konstatiral, da se je ta komisija ustanovila, ne da bi se določila njena kompetenca in ne da bi se definiralo, kdo je uradnik-nastavljenec. Zato izjavlja kongres eno-dušno in energično, da ima Posvetovalna komisija intelektualnih delavcev pri Mednarodnem uradu dela polno kompetenco za vsa vprašanja intelektualnih delavcev po definiciji, ki se je sprejela za pojem intelektualnega delavca na Mednarodnem kongresu DD v Parizu leta 1927.

7. Po kongresu v Haagu so imeli delegati treh slovanskih držav, Poljske, Češkoslovaške in Jugoslavije posebno, slovansko konferenco. Za Poljsko sta bila navzoča poljski možni tajnik Woroniecki in glavni tajnik poljske Zveze DD Kazimir Mora-Brzezinski, za Češkoslovaško češki pomožni tajnik Sibilik in tajnik češkoslovaške ZDD prof. dr. Weitz, za Jugoslavijo predsednik slovenske ZDD dr. M. Slavič. Izrazila se je želja, naj bi slovanske zveze DD imele ožje stike med seboj, da bo poljski, češki in jugoslovanski radio izmenjeval predavanja o kulturnih razmerah teh treh držav ter pritegnil tudi Bulgarsko k tej slovanski vzajemnosti.

Povedali smo že, da imajo Poljaki in Čehi lepo organizirani in uspešno delujoči Zvezi duševnih delavcev,

ki sta za francosko zvezo najagilnejši. Kako daljše poročilo o Čehih in Poljakih pa pride ob drugi priliki.

Za zdaj bi samo izrazili željo, naj bi pristopile k ZDD SI še ostale organizacije, ki zastopajo duševne delavce, pa še niso pristopile k Zvezi. Zeleti bi bilo, da se kmalu ustanovi tudi v Zagrebu enaka zveza in se razširi še beograjska, da bi potem mogli ustanoviti formalni državni Savez Umnih Radnika. Močna zastopnica jugoslovanskih duševnih delavcev bi bila zeleti tudi radi takozv. Univerzitetnega mesta v Parizu. Mednarodni kongres duševnih delavcev v Varšavi leta 1928. je sklenil resolucijo, naj bi državne zveze DD skrbale za to, da njihove države dobe svoj zavod v Univerzitetnem mestu v Parizu.

Na južni periferiji Pariza nastaja namreč »La Cité Universitaire de Paris«. Ker so po vojni tudi visokošolci trpeli vsled pomanjkanja stanovanj, je Francoz Deutsch podaril 10 milijonov frankov univerzi v Parizu v ta namen, da bi se za francoske visokošolce postavilo poslopje za stanovanje in študij. Francoska vlada je kupila 28 ha zemljišča na južnih pariških utrdbah pri parku Montsouris in ga podarila univerzi. Za francoske dijake sta se zgradila dozdej že dva velikanska zavoda, kjer je lahko na stotine francoskih akademikov. Francoz Honorat je potem raztegnil to misel na nefrancoske akademike. Visokošolci drugih držav naj bi tu imeli svoje zavode. Stavbišče se je razširilo na 40 ha in z velikimi francoskimi in inozemskimi dotacijami je nastalo zdaj že 24 takih akademičnih domov. Za nefrancoske zavode plačujejo večinoma dotične države. Poleg dveh francoskih zavodov imajo po en zavod Kanadijci, Belgijci, Argentinci, Japonci, Angleži, Švedci, Nizozemci, Španci, Armenci, Indokitajci, Monegassi, Amerikanci. Deset drugih se gradi med njimi tudi češkoslovaški, poljski, rumunski in dr. Nekaj stavb imajo ti akademski domovi skupno, n. pr. za čitalnico, restavracijo, predavalno dvorano za koncerte, kino, družabne klube itd. Tako je nastalo celo »Univerzitetno mesto v Parizu«, nekaki kolegiji vseh narodov, intelektualno središče vsega sveta.

Jugoslovani so se ni v tem Univerzitetnem mestu. Jugoslovanska zveza duševnih delavcev bi bila poklicana, da daje pobudo za to važno zadevo. Saj vlada podpira mnogo jugoslovanskih dijakov v Parizu; vse te podpore bi bilo treba osredotočiti v Univerzitetnem mestu; saj Jugoslavija ne sme zaostajati za drugimi državami.

vedno odtegovati prispevke v korist Zveze nabavljajnih zadrug državnih uslužbencev, je g. minister za finance, obči oddelek, podal pojasnilo v spisu št. 14.589 od 24. marca 1930., ki se glasi:

»Določba čl. 14. uredbe (»Službene Novine« št. 107/28) o izpremembah in dopolnitvah uredbe o nabavljajnih zadrugah državnih uslužbencev iz leta 1920., ki določa odtegovanje po 10, oziroma 5 Din na mesec od prispevkov državnih uslužbencev za račun Zveze spredaj navedenih zadrug, je še vedno v veljavi. In dokler se ta odredba po rednem postopku, kakor je bila izdana, ne bo zamenjala ali razveljavila, se mora odbijanje po 10, oziroma 5 Din na mesec od prispevkov državnih uslužbencev vršiti še naprej brez prekinitve, pri čemer je kot začetni datum tega odtegovanja smatrati prvi julij 1928.

Ministrstvu je čast opozoriti, da je spredaj označeno vprašanje že v razpravi in pretresu in da se bo v kratkem glede istega izdala načelna odločba, po kateri se bo to odtegovanje vršilo glede vseh državnih uslužbencev brez izjeme ali pa se sploh ne bo nič več odtegovalo od nikogar.

Prednje se dostavlja zaradi znanja in ravnanja. Po naredbi ministra notranjih poslov, načelnik: Podpis.

Ta ministrski razpis je bil dostavljen vsem kraljevskim banškim

upravam, upravi mesta Beograda in vsem oddelkom ministrstva za notranje posle.

Kakor sledi iz prednjega, je torej upati, da se bo vprašanje nadaljnjih odtegljajev v kratkem enotno rešilo.

K vprašanju odtegljajev za Zvezo nabavljajnih zadrug obveščamo še vse državne nameščence, da na vloge za ustavitelj odtegovanja, oziroma za povrnitev že odtegnjenih zneskov, dostavljajo ljubljanska finančna direkcija vsem uslužbencem finančnega resorja in upokojencem, katerim izplačuje pokojninske prejemke, negativne rešitve sledeče vsebine:

»Na Vašo vlogo z dne itd. Vas obveščam, da je ministrstvo za finance na podlagi uredbe o izpremembah in dopolnitvah uredbe o nabavljajnih zadrugah državnih uslužbencev (»Ur. list« št. 53/178 ex 28) odredilo odtegovanje prispevkov za nabavljajno za drugo.

Ker finančno ministrstvo te uredbe do danes še ni preklicalo, ne morem ničesar ukreniti.

Kolikor nam je znano, doslej še noben uslužbenec, ki je prejel prednjo rešitev svoje prošnje, ni zahteval formalnega odloka, proti kateremu bi mogel vložiti pritožbo na finančno ministrstvo.

Zveza je, kakor poročamo v Vestniku, vložila na finančno ministrstvo predstavko, s katero prosi, naj se za vse stroke enako odredi ukinitelj tega odtegovanja.

Iv. Mlinar:

Nižji državni uslužbenci v pričakovanju novega uradniškega zakona.

Malokdo tako težko čaka novega uradniškega zakona kot ravno nižji državni uslužbenci. Pred zgodovinskim 6. januarjem pr. l. smo bili vajeni le obljub in razočaranj. Novo stanje v državi nam je v šestnajst-mesečnem roku pokazalo, da je vodstvo države v rokah poštenih in resnih državljanov, katerim je dobrobit in napredek države res pri srcu. Tako se uresničuje želja tudi našega najvišjega gospodarja. Red, mir in poštenje vlada povsod. Ugled države raste dan za dnem in ne pretiravam, če trdim, da imajo velike zasluge pri tem ravno državni uslužbenci. Nepristransko uradovanje vžiga vsem državljanom ljubezen do domovine, ker so prepričani, da jih ščiti pravičnost državne uprave.

Da je pa v pretežni večini ravno nižji državni uslužbenec tisti, ki priha največ v službeni stik z ostalimi sodržavljanji (pismonoša, policijski stražnik, finančni stražnik, sprevednik, sodni in davčni izvrševalec i. dr.), ne more nihče tajiti. Če poleg tega še upoštevamo, da opravljajo vsi ti

po večini le neprijeten posel, ki zahteva mirnih in zdravih živcev, ob vsakem vremenu in času, tudi ponoči, se moremo naravnost čuditi, da zmorejo vse napore ob skromni prehrani, ki jim jo nudi njihova borna plača. Splošno je znano, da je celo uradništvo višjih kategorij in skupin po večini v težkem gmotnem položaju, dasiravno so njihovi prejemki sorazmerno znatno višji kot prejemki nižjih uslužbencev. Ni se torej čuditi naši želji po novem uradniškem zakonu.

Prepričani smo, da bomo tudi mi deležni tiste pravične mere, katero opazamo pri vseh novih zakonih in uredbah. Gotovo bodo odločujoči faktorji uvideli, da je naše težko in vestno delo treba tudi primerno nagraditi. Gotovo bodo upoštevali predloge, ki so jih predložile posamezne deputacije naših organizacij. Mi se bomo pa še z večjim veseljem lotili dela, ker bomo vedeli, da kraljevska vlada tudi pravilno ceni naš trud in napore, katere zahteva naša služba.

Odtegljaji za Zvezo nabavljajnih zadrug.

Društvo državnih upokojencev in upokojenk je z dopisom št. 14.911/30. ref. XIII. od 29. aprila t. l. prejelo od mestnega magistrata ljubljanskega naslednje ministrsko obvestilo v prepisu:

»Kraljevina Jugoslavija, ministrstvo notranjih poslov, upravni oddelek

III. — III. št. 18.104, 7. aprila 1930. Beograd. — Odtegljaji državnim uslužbencem za Zvezo nabavljajnih zadrug.

Kraljevski banški upravi Ljubljana.

Na vprašanje neke kraljevske banske uprave glede tega, dali je treba od uradnikov notranje uprave še

deroče reke. Obup mu gleda plaho iz oči.

Življenje misli vzet' si v slepi veri, šepeta sam zase pesnikov duh, utelešen v junaškem kipu nedaleč od tam. »Reši dušo!« svari božje oko iz velikega trokuta na bližnji cerkvi. Narasla voda polzi po kačje, rjava nalik uborni kavi hribovske mamice, ki troši za svoj zajtrk obilo Frankove cikorije. Zatornik, Zatornik, nikar ugonobiti nadarjenega duha!

Zaman. Ko bi trenil, se vzpne na ograjo, jo prekobali, se zažene nizdol z mostu: ves svet se mu je zamajal, zemlja je skočila iz tečajev, zvezde se rušijo, zdaj zdaj se zdrobi ter sesuje vesoljno stvarstvo.

Štrbunk! jekne motno valovje.

»Na snidenje in svidenje v onostranskem navu!« vzdihne kamenita pesnikova soha. In v cerkvenem stolpu tedajci zaklenka navček, mrtvaški zvonček. A naš obupanec začuti v sebi novo živnost. Z rokami krili, maha, ruje, suje, hruje, snuje čedalje huje. In glej srečo! Uspelo mu je, da se je približal bregu in se nazadnje skobacal na kopno. Tam ga je že čakalo oko postavbe in zaslišal je gromki ukaz:

»V imenu postave, pojdite z menoj!«

Zatornik je liki pohlevno jagnje stopal za možem javnega reda v mestu no hišo, kjer je gospod svetnik Zoran takoj izvedel ves dogodek.

»Gospod Zatornik.« mu jame na dušo pihati, »kake burke neki uganjate? Mar vas ni sram, da na ta način blatite ugled našega razumnštva? Kaj poreko vaši vrstniki? In tujina, ki lju-bosumno zre na nas in naše bedastoče? Veste, mi smo na evropskem križpotju. Potem pa vaša družina! Ociganiti ste jo hoteli za edino oporo, sicer šibko, ki jo ima v svojem boju za obstanek! Kako naj označim vaše početje? Boga zahvalite, ker vas bogovi premalo ljubijo, da bi vas bili že tokrat k sebi vzeli!...

Propoved se je krotovičila v tem smislu še na dolgo in široko. Ko pa se je gospodu Zoranu grlo posušilo, je mojster barv, moker ko kužek, iztegnil koščeno roko proti govorečem:

»Tega ne maram!... Daj mi cigareto... Moje so se zmočile, če mi je sploh še katera ostala.«

S pretrgano besedo je naslikal oblastniku svoje jedno stanje, vse stiske in svihke. Tedaj se rejenemu rodoljubu otaja uradno srce in veli:

»Zakaj ne greste kar sami prodajati svojega platna po znanih poslovnih, okoli zglednih narodnjakov?«

»Ako moram sam ponujati svoje umetnine, se čutim nadložen in nebolj-ljen kot otrok, ki še platno prodaja.« se brani Zdenko. »Saj vidite, dr. Švi-gašvaga se je povzpel, oziroma ponižal do psovke; sodobni umotvori mu niso vredni, da bi jih pes po...«

»Ne ženite si tega tako k srcu, dragi Zatornik! Jaz vam sicer ne morem nič odkupiti. Toda vzemite kako svoje platence pa pojdite k odvetniku Poljancu. Izvrsten človek je. Morda se vas usmili. Recite mu, kar je nekoč povedal naš pisatelj Gavrilko Zankar — Gavrizankar med sodobnimi pritlikavci — da si mora kulturni človek prej nabaviti sliko nego si postaviti dom. To je krvava dolžnost vsakemu zavednemu izobražencu.«

In tako jo maha naš Zatornik v zasebno stanovanje visokega odvetnika. Kuharica ga nekam nezaupno sprejme in veli odložiti dolgi zavoj kar v veži. Potlej z drhtečim srcem potrka na vrata.

»Kaj bo dobrega?« se oglasi možak, korenjak po duši in telesu.

»Vidite... platno prodajam... Moderna slika bi se vam prilegla...«

»Kakor psu palica, jelite?« se dobrovoljno pošali poznavalec zviti-h »dvokačnikov« ali paragrafov.

Francevič:

Pes-mešetar.

Naslednja zgodba se je pripetila v mestu, ki po mnenju zemljepiscev leži na popku Evrope. Drzovita prispodoba. Pogled na našo zemljino vam sicer pokaže izrazito nogo — Apeninski polotok, leva noga bi bila za silo še Balkan. A ostalo? Pa bodi si kakorkoli. V evropskem popku je živ vel darovit umetnik čopiča, ki je bojeval donkihotski boj s predsodki sodobnikov in s pošastjo Bedo. Zdenko Zatornik — tako se je pisal obraznik imenitni — si je moral večkrat ponavljati paradijo:

Slep je, kdor se s kistom ukvarja, Kranjec moj mu osle kaže, likovniku sreča laže, on živi, umrje brez d'narja.

Družina je lačna. Zatornik trka po pisarnah, da bi unovčil kak umotvorček. A namesto zabele čisto požira debele očitke. Veste, kaj mu je za brusil odvetnik dr. Švi-gašvaga? »Vaši moderni zmazki,« tako je dejal o novotarskih slikah »niso vredni, da bi jih cucek — povohal.« Kaj mu je storiti? Ubogi Zatornik vali mračne misli po možganih. Dolga griva mu vihra v vetru, ko prispe na most, držeč preko

Za enotno organizacijo vsega državnega nameščenstva.

Predsednikom vseh organizacij nižjih državnih uslužbencev je poslala Zveza državnih nameščencev in upokojencev v Ljubljani dne 13. maja 1930. naslednje vabilo:

»Na prvi odborovi seji Zveze dne 8. t. m. se je konstituiral novi odbor pod načelstvom g. Maksa Lillega, višjega davčnega upravitelja v pok. Kot svojo prvo in najnujnejšo nalogo je novi odbor smatral potrebo, da skuša po vseh svojih močeh tesno strniti vse vrste državnega uslužbenstva. Novi odbor Zveze se je postavil s oglasno in z odobravanjem vseh odborov na temelj edinstva vsega aktivnega in upokojenega državnega nameščenstva v dravski banovini, ker resno želi izgladiti vsa obstoječa nesprotstva in nesporazumljenja v vrstah državnega uslužbenstva.

Zato Vas vljudo vabimo, da se izvolite kot predstavnik Vaše organizacije udeležiti tovariškega neobveznega razgovora, ki se vrši v torek dne 20. t. m. ob pol sedmih zvečer v Zvezinem lokalu. Francišanska ulica št. 6/1.

Za Zvezo se udeleže razgovora gg. načelnik Lilleg, dr. Pečovnik, tajnik in urednik našega glasila, katere

je novi odbor s to nalogo izrečno pooblastil.

Želimo, da se tega sestanka, na katerem bomo skušali najti sredstva za ohranitev in izpolnitev enotne skupne organizacije, zanesljivo udeležite.

S tovarškimi pozdravi!

Za odbor Zveze državnih nameščencev in upokojencev v Ljubljani:

načelnik: Makso Lilleg, s. r.

tajnik: Joža Bekš, s. r.

Sklicanje tega tovariškega razgovora naj znači prvi korak do končnega cilja: do ohranitve, ~~okrepitve~~ in izpolnitve skupne organizacije vsega državnega uslužbenstva brez razlike kategorij in stopenj. Prepričani smo, da ob količkaj dobri volji in umevanju nujnosti in potrebnosti enotne organizacije, ne bo težko premostiti posamezna nesporazumljenja, ki pa niso načelna, nego po večini zgolj osebnega značaja. Vsak državni uslužbenec, ki prav pojmuje smisel organizacije, pa bodi to višji ali nižji, iskreno želi uspeha ti akciji.

Vestnik.

Tajništvo Zveze posluje za stranke v Ljubljani, Francišanska ul. 6/1. vsak delavnik (razen sobot in dni pred prazniki) od 18. do 20. ure. — Telefon Zveze ima številko 3474.

Iz tovariškega tiska. Sarajevski »Glasnik Umirovljenika« je v svoji 9. številki od 1. maja objavil pod naslovom »Gubitak drž. službe i mirovine radi sudske kaznene osude« prevod zanimivega članka višjega pristava ljubljanske poštne direkcije, gosp. Josipa Štuklja, o tem vprašanju. Imenovani list je razpravo prevel iz »Našega Glasu«, kjer je bila ponatisnjena iz »Poštarija«.

Odtegotanje za Zvezo nabavljajnih zadrug. Ker je naša Zveza v zadnjem času prejela več dopisov, v katerih organizirani državni uslužbenci prosijo za posredovanje v vprašanju ustavitve odtegljajev za Zvezo nabavljajnih zadrug, je naša Zveza dne 14. maja naslovila v tem predmetu posebno vlogo na obči oddelek finančnega ministrstva. V njej prosi, naj bi finančno ministrstvo posredovalo da se slično kakor za uslužbenstvo pravosodnega resora, izda odločba o ukinitvi odtegljajev tudi za vsa ostala ministrstva in za vse državne upokojence.

K stanovanjskemu vprašanju. Zagrebški »Savez javnih nameštenika i umirovljenika« je po zaključku glav-

ne letne skupščine odposlancev z dne 2. maja poslal gg. min strskemu predsedniku in ministru za socialno politiko naslednjo brzojavko: »Po zaključku skupščine Zveze javnih nameštenika i umirovljenika v Zagrebu in pooblašeni od Saveza drž. nameštenika u Splitu, Saveza stanara kraljevine Jugoslavije in Zveze drž. nameščencev v Ljubljani, Vas prosimo, da stanovanjski zakon podaljšate za eno leto in omogočite zaščito najemnikov, ker nižji drž. uslužbenci še vedno nimajo eksistenčnega minima in ker v vseh večjih mestih države vlada brezposelnost. Pismena predstava sledi.« Ker je med tem izšel novi zakon o ureditvi stanovanjskega vprašanja, s katerim je stanovanjska zaščita dokončno likvidirana, je na vedeni zagrebški Savez obvestil našo Zvezo, da bo nemudoma odposlal pismo predstavo merodajnim činiteljem in zabil je v zbirki 1. naj se na prečasnke kraje razširi določba srbskega gradjankega zakona, po kateri je mogoče odpovedati stanovanje samo dvakrat na leto, in sicer 1. maja in 1. novembra, ter 2. da se s posebno novelo zakon o odušitvi razširi tudi na stanovanja. Z ugoditvijo teh želja bi se položaj gmotno šibkejših najemnikov znatno zavaroval.

Omejitev pravice upokojencev do draginjskih doklad. Članku pod tem naslovom, ki je bil priobčen v zadnji številki našega glasila, je treba dodati še naslednje izpolnilo, da ne nastane nepotrebna zmeda. Določbe prvega odstavka čl. 16. odločbe ministrskega sveta št. 107.201/24 (da namreč pravica do draginjskih doklad ne pripada upokojencem, ki imajo od lastnega premoženja ali pa od osebnega dela na mesec vsaj 3000 Din ali več dohodkov) v smislu čl. 17. iste odločbe ne veljajo za upokojence in upokojenke, ki prejemajo osebno pokojnino, če so upokojeni(e) po 20 letih efektivne službe; za upokojenke pa, ki uživajo v d o v s k o pokojnino, ne veljajo v slučaju, če so že starejše od 65 let. Če ima torej upokojenec (upokojenka), ki je bil upokojen po 20 letih efektivne službe, od osebnega dela n. pr. kot privatni nameščenec ali od lastnega premoženja (n. pr. iz hišne ali zemljiške imovine), tudi več nego 3000 Din dohodkov na mesec, mu kljub temu pripadajo osebne in družinske doklade. — Toliko smo opozorjeni po prijateljstvu našega lista, smatrali potrebno dostaviti, da se prepreči eventualne pomote.

Vojaška služba. Kakor poroča ljubljanski »Poštar«, je gradbeno ministrstvo obvestilo ljubljansko pošto direkcijsko, da glavna kontrola spet vlaga tožbe na državni svet proti priznanju vojaške službe, ne oziraje se na odločbo obče seje državnega sveta z dne 21. in 22. decembra 1925. Mini-

strstvo sporoča, da do odločitve državnega sveta ne bo več priznavalo vojaške službe, pač pa da bo imelo prošnje v evidenci. Kdor se pa hoče pritožiti na državni svet, lahko kljub temu takoj dobi od ministrstva negativno rešenje.

Draginjske doklade častnikov in vojaških uradnikov. Proglašen je zakon, s katerim se priznavajo častnikom, vojaškim uradnikom, podčastnikom in gojencem vojnih akademij osebne in družinske draginjske doklade ter stanarina po odločbah ministrskega sveta od 24. januarja 1924., D. R. št. 7500, od 28. februarja 1924., D. R. št. 21.800 in od 23. januarja 1926., D. R. št. 99.000. Ob enem pooblašča zakon ministrskega predsednika, da more te draginjske doklade na predlog finančnega ministrstva zvišati, znižati ali sploh ukiniti.

Udruženje jugoslov. učiteljstva. Letošnja pokrajinska skupščina ljubljanskega poverjenistva UJU se bo vršila dne 19. in 20. julija v Novem mestu. Širji sosvet je na seji v Mariboru dne 26. aprila t. l. sklenil, naj bo glavna točka na letošnji pokrajinski skupščini »gospodarska osamosvojitve učiteljstva«.

Zveza nabavljajnih zadrug državnih uslužbencev. Letošnja redna skupščina Zveze nabavljajnih zadrug se bo vršila dne 25. maja ob 8. uri zjutraj v Beogradu. Skupščina, ki je že deveta, se bo vršila v dvorani Doma Zveze v Poenkarcovi ul. št. 21.

Redukcija banovinskih proračunov. Ministrski predsednik je izdal odločbo, da se izvrše potrebni ukrepi za zmanjšanje banovinskih izdatkov. Ker so v odobrenih banovinskih proračunih določene mnoge postavke, katere bi se brez škode mogle opustiti, oziroma jih je mogoče brez škode reducirati na manjše zneske, je potrebno, da se ti krediti po možnosti zmanjšajo, oziroma da se pri izdajanju postopa skrajno varčno. To so v prvi vrsti krediti za reprezentacijo in zaupne potrebe. Službeno obvestilo pravi v nadaljnjem: »V isto vrsto pridejo tudi oni izdatki, katerih potrebe bi se mogle poravnati v znatno manjših vsotah: za podpore uradnikom in služiteljem, za službena potovanja, za honorarje in nagrade za

prekomerno in izredno službo, izredne posle, osebni izdatki itd. »Vsi ti previsoko proračunani izdatki naj se naknadno pregledajo in v najkrajšem času zmanjšajo na višino stvarnih potreb.

Konec »Uradnega lista«. Po odločbi bana dravske banovine je z 9. majem 1930. prenehal izhajati »Uradni list kr. banske uprave dravske banovine«. Namesto njega se je ustanovilo novo uradno glasilo z naslovom »Službeni list kr. banske uprave dravske banovine«, ki objavlja, kakor prejšnji »Uradni list« vse zakonske predpise, uredbe osrednje vlade in bana, banske okrožnice, občeveljavne odredbe, razne objave iz »Službenih Novin« in izpremembe v osebju. Izhaja v obliki 31:50 × 23:50 cm. Prva številka je izšla dne 13. maja.

Sprejem gojencev v pomorsko zrakoplovsko šolo. Po odredbi ministra za vojsko in mornarico bo letos sprejetih v zrakoplovsko podčastniško šolo mornarice v Divuljah (pošta Kaštel Stari v Dalmaciji) za gojence do 150 mladeničev iz civilnega prebivalstva in iz mornarice. Šolski tečaj se prične dne 1. oktobra in traja dve leti. Sprejemajo se kandidati stari do 21 let, ki so popolnoma zdravi in za letalsko službo pri pomorskem zrakoplovstvu sposobni ter so dovršili uspešno vsaj štiri razrede osnovne šole in prebili najmanj leto dni v kovaskem, mehaničarskem, monterškem, ključavničarskem, strugarskem, šoferškem, električarskem, kleparskem ali podobnem obrtu. Kandidati naj se prijavijo komandantu pomorsko-zrakoplovške šole s svojgrogčno spisano prošnjo najkasneje do 2. septembra. Pripominjamo, da so z novim zakonom podčastniki, zlasti še zrakoplovci, prav dobro preskrbljeni. Kandidati, ki se nameravajo posvetiti samo mehaničarstvu, niso prisiljeni letati. Po dovršeni šoli imajo gojenci kot višji podčastniki pravico, opravljati pozneje izpit za strokovnega častnika pomorsko zrakoplovne stroke. Opozorjamo na razpis v 57. številki »Uradnega lista«.

Oblike kemično čisti, barva, plisira in lika tovarna J O S. R E I C H.

Nove knjige.

»Zadrugarstvo«. Prejeli smo 4. številko tega glasila Zveze nabavljajnih zadrug državnih uslužbencev, ki izhaja po enkrat na mesec v Beogradu. Vsebine: Inž. Agr. Bož. Jovanović: O pekarskoj vrednosti saveznog brašna. Jos. Ferjančič, Beograd: Naše zadrugarstvo u brojkama. V. Vujnović: Opštinska trošarina grada Beograda. Iz naših zadruga: Pitanja i odgovori. Razno. Poziv. — Naročnina »Zadrugarstva« za leto 1930. znaša 60 Din. Dobro urejevani zadrugarški list (urednik Miloš Štibler) vsem drž. nameščencem toplo priporočamo.

Nova knjiga. V lastni nakladi je izdal g. Lovro Kalašič knjižico »Uredba o naknadi putnih i seobnih troškova državnih službenika građanskog

reda«. Knjiga vsebuje uradno besedilo uredbe o povračilu potnih in selitvenih stroškov od 15. marca 1930., razen tega pa nekaj praktičnih primerov z obrazci, kako je sestavljati potne, oziroma selitvene račune po tej uredbi. Ti obrazci so sestavljeni posebe za uradnike in za zvaničnike in za razne načine potovanja. Knjižica bo prav dobro služila vsem državnim uslužbencem, ki morajo po službenih opravkih potovati, oziroma ki morajo predlagati potne račune za selitve. Knjiga se naroča pri izdajatelju g. Lovru Kalašiču v Zagrebu, Prilaz 52. Cena knjigi je 12 Din in se pošilja znesek s čekovno položnico št. 36.549, Zagreb. Po povzetju velja knjižica 19 Din.

Vprašanje prehrane po menzah.

Dne 1. februarja je bila otvorena v Ljubljani železničarska menza (o kateri smo v našem listu že poročali, op. ured.) kot oddelek železničarske nabavljajne zadruge. Ta menza je tretja po vrsti, ki je bila ustanovljena v Ljubljani. Dalj časa že poslujeta uradniška menza in splošna javna kuhinja v Delavski zbornici. Ker se v obeh teh menzah hrani veliko številu konzumentov in ni bilo mogoče novih članov več sprejemati, se je železničarska nabavljajna zadruga odločila, da ustanovi za svoje člane posebno menzo. Po naklonjenosti železniškega direktorja v Ljubljani, ki je zadrugi pod zelo ugodnimi pogoji stavil na razpolago lokale za menzo, je le-ta začela poslovati in se prav lepo razvija. Prvi dan je prišlo na kosilo 60 zadrugarjev, po osmih dneh je štela menza že 100 stalnih gostov. Za kosilo se plača 6 Din, za večerjo pa 5 Din. Brezmesne, a zadosti velike obroke hrane daje menza za 4 Din.

Menza nudi gostom po njihovi želji hrano po količini in kakovosti kakor to gostje žele. Poziva jih, naj se izrazijo, da-li žele boljše in obilnejšo hrano, ki bi bila par dinarjev dražja, ali se pa zadovole s sedanjo. Če bi se število članov zvišalo na par stotin, ebeta menza, da bo nudila gostom dvojce vrst jedi po prosti izbiri.

Snovanje takih menz je treba vneto podpirati v vseh tistih krajih, kjer je večje število državnih nameščencev-samecev ali uslužbencev, ki so navezani na službo tako, da ne morejo domov, ali pa so njihovi domovi preveč oddaljeni. Pomen menz je poseben velik zato, ker je gost ki se hrani v njih, gotov, da dobi dobro, svežo in higiensko hrano za mal denar. Izdatek 270 do 300 Din na mesec za kosilo in večerjo je za državnega uslužbenca z mesečnimi prejemki do 1000 Din tako nizek, da ga more prav lahko prenesti vsakdo in z ostankom

Oblačilnica za Slovenijo

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 6
priporoča svojo bogato zalogo vseh vrst manufakturnega blaga. Državni uradniki dobijo blago na obroke samo s predložitvijo uradne legitimacije.

»Resno mislim, gospod doktor. Po dala bi se teje steni.«

»Mar ne vidite, da je ves zid za vešen, kam pa naj denem to šaro?«

»Gospod, naš umetnik hira in umira. Mecenov nam je treba. Brez njih ne pričakujte veledele.«

»Žal mi je, pa ne vem pomoči. No, pa mi vsaj pokažite svoj zasutek, mo goče vas priporočim kakemu znancu.«

In stopila sta v somračni hodnik. A kaj opazi tam: Umetnikov sveženj leži razvit ob steni, ob njem pa stoji sultan na treh nogah!

»Marš, ti mrcinal!« se zadere gospodar. In obrnivši se k ogorčenemu mojstru čopiča:

»Nesreča ne počiva, kaj si hočete. Ker pa je že stvar taka, namreč kršče na, mi pa povejte ceno.«

»Petdeset kron,« je ušlo umetniku, ki je v naslednjem trenutku že rožljaj proti »Figovcu« s polnovrednimi predvojnimi srebrniki. Spotoma pa si je očital, zakaj ni rekel sto kron. »To sem pa res neroden kakor dete, ki platno prodaja. Slika je prvovrstna, samo moj trgovski zmisel ni vreden, da bi ga pes... povohal!«

svojih prejemkov kriti druge življenske, deloma tudi kulturne potrebe.

Dobro organizirane menze znatno zvišujejo državnim uslužbencem mesečne prejemke. Zato je treba te prav enostavne, toda koristne ustanove snovati v vseh sreskih mestih ali vsaj v vseh mestih, kjer že postojajo nabavljalne zadruge državnih uslužbencev.

Teržan. (Iz št. 3. mesečnika »Zadrugegarstvo«, Beograd).

Stavbna zadruga državnih nameščenecv v Novem mestu.

Kakor drugod, tako je tudi v Novem mestu zavladalo po končani vojni stanovanjsko pomanjkanje, ki se je leto za letom še večalo. Ko so se morali železničarji po nalogu uprave izseliti iz vagonov, so si poiskali ti izgnanci zasilna stanovanja v kletih, podstrešjih itd. Boljših stanovanj se skoro ni dobilo, a če je kdo tako stanovanje zasedel, je moral za to plačati visoko najemnino. Toda le malo je bilo državnih uslužbencev, ki so si mogli privoščiti boljša stanovanja. V tem, skoroda obupnem položaju je vznikla med državnimi nameščenci in železničarji misel na samopomoč. Kot so se otrsli trgovcev pri preskrbi z življenskimi potrebščinami z osnovanjem nabavljalnih zadrug, tako so se hoteli postaviti na lastne noge tudi pri stanovanjski akciji po geslu: »Pomagaj si sam in Bog ti bo pomagal!« Leta 1927. so osnovali »Stanovanjsko zadrugo državnih nameščenecv«. Člani te zadruge so državni nameščenoci, to je državni uradniki in uslužbenci ter železničarji vseh kategorij.

Najprvo je stopila nova zadruga v stik z novomeško občino, ki je veslikodušno odstopila zemljišče po ceni 1 Din za kvadratni meter ter pre-

vzela jamstvo pri Mestni hranilnici novomeški za 1 milijon dinarjev posojila novi zadrugi.

Član zadruge lahko postane vsak državni nameščenec ali železničar, ki plača 50 Din vpisnine ter 1000 Din za delež, katerega lahko vplača tudi v obrokih. Član pa, kateri hoče graditi, mora pri zadrugi založiti najmanj eno tretjino zneska proračunskih stavbnih stroškov. Do dve tretjini ali največ 60.000 Din pa preskrbi zadruga kredit pri Mestni hranilnici v Novem mestu, in sicer po 8% obresti s pribitkom 0.5% za upravne stroške, torej skupno 8.5% obresti. Zadrugi pa plača gradeči član za njene upravne stroške 1% vseh gradbenih stroškov kot enkratno plačilo.

Kreditirani zneski stavbnih stroškov se morajo plačati najkasneje v 15 letih z enakomerno mesečno amortizacijo. Dolg se pa lahko poravnava tudi vsak čas prej celotno ali pa delno ali pa v večjih zneskih, nego so posamezniku mesečno predpisani.

Do letos je zadruga zgradila že 26 hiš, a kredit ni izčrpan niti do polovice in tudi stavbnih parcel ima še nekaj na razpolago.

Posamezne hiše so stale od 40.000 Din (enodružinske pritlične z dvema soboma, kuhinjo in pritliklinami), do 150.000 Din (visokopritlična, enonadstropna hiša z dvema večjima in enim manjšim stanovanjem ter enim poslovnim lokalom).

Stavbe bi bile izdatno cenejše, če bi se vse gradile po enotnem načrtu — enotni tipi — ker bi bila nabava načrtov le enkratna, lesni deli: okna, vrata, strešni stoli itd. bi bili vsi enake mere, bi se jih lahko nabavilo v večji množini in bi bili vsled tega cenejši. V prostem stanju znašajo stavbni stroški 800 do 1200 Din za kvadratni meter zazidane površine.

Amortizacije in obresti skupaj ne presegajo stanarine za enako nameto stanovanje. Mesečni odplačevalni znesek znaša približno 1% zazidane vsote, to je od 400 Din dalje. Ker meri stavbna parcela približno 750 m², ostane tistemu, ki zida, še toliko sveta, da ga lahko uporabi za vrt, na katerem pridelava potrebno zelenjavo, povrtnino in sočivje, ki zadoštuje mali družini za vse leto.

Marsikateri zadrugar je izjavil, da je srečen, ker ima hišico, katera bo nekoč njegova last; da nikdar ni mislil, da bo amortizacijo tako lahko — odnosno še lažje — zmagoval kot najemnino.

Velika zasluga za uspeh zadruge gre predsedniku g. Jak. Lužnarju, višjemu sodnemu svetniku, ki predseduje zadrugi že od njene ustanovitve, in pa novomeški občini.

Marsikdo je iz početka nezaupno gledal na delovanje zadruge. Ko so pa uvideli zadrugniki, da gre odbor mirno dalje po začrtani poti do cilja, da se hiše na Marofu množe od meseca do meseca, so se opogumili tudi nezaupneži. Do kakih uspehov vodi zadruga akcija, razvidimo tudi ob tej priliki iz raznih oglasov, ki vise tu pa tam po Novem mestu in na katerih se najavljajo prazna stanovanja za oddajo v najem, česar ni bilo pred našo stavbno akcijo.

(»Zadrugar«, Ljubljana).

Narodno gospodarstvo.

Posojilo za obnovo naših cest. Z uredbo o banovinskih davščinah, ki jo je objavil »Uradni list« od 16. aprila se pooblašča ban uvesti zaradi ustanovitve cestnega fonda doklado na državno trošarino na bencin v izmeri največ 100 Din na 100 kg. Dalje se pooblašča ban najeti za kritje izrednih izdatkov investicijsko posojilo

do 60 milijonov dinarjev. S tem posojilom namerava banovna temeljito popraviti in obnoviti naše ceste. Kot prvo pride v poštev asfaltiranje ceste Lesce-Bled ter tlakovanje cest okrog večjih mest.

Naše narodno premoženje. Med gospodarskimi vestmi poročajo časopisi, da je sklenil upravni svet družbe »Mines de Bor«, ki izkorišča znameniti in bogati bakreni rudnik v Boru v Srbiji, 300 odstotno dividendo. To se pravi, da bo izplačano za vsako delnico, ki se glasi na 100 dinarjev, 300 dinarjev. Sedež družbe je v Parizu in so lastniki delnic, oziroma borskega rudnika Francozi. Pri 15 milijonski glavni, ki so jo delničarji vložili v podjetje, znaša samo letos čisti dobiček 45 milijonov dinarjev.

Zvišana doseljeniška kvota Jugoslavije v U. S. A. Kvota doseljevanja v Ameriko so sedaj na novo zakonito uredili. Doseliti se sme odslej na leto 153.714 oseb, dočim je znašala kvota leta 1924. še 164.667. Med 14 državami, kojih kvota je zvišana, je tudi Jugoslavija; njena kvota se je dvignila od 671 na 845. — Kvota Avstrije so zvišali od 785 na 1413, kvoto Ogrske od 473 na 869, Italije od 3845 na 5802, Poljske od 5982 na 6524, Velike Britanije in Severne Irske (Ulster) od 34.000 na 65.721; zelo je padla kvota Nemčije (od 51.227 na 29.957), Švice (od 2081 na 1707) in Irske države (od 28.567 na 17.852). Primerjana z drugimi državami je naša kvota še zmeraj majhna.

Nova tobačna tovarna. V Nišu je dograjena ena največjih in najmodernejših tobačnih tovarn v Evropi. Tovarna šteje več velikih poslopij. Delavcev bo v početku zaposlenih nad 900. Število delovnih moči se bo poglagoma znatno povečalo. Dnevno se bo predelalo približno 13.000 kg tobaka. Tovarna ima najmodernejše stroje, ki so urejeni na električni pogon.

Priporočamo Vam „PUCH“-kolesa

ki so med vsemi najtrpežnejša. Dobe se po ugodni ceni in tudi na obroke pri trvdki

IGN. VOK, LJUBLJANA, Tavčarjeva ulica 7.

Priporoča se cenj. občinstvu

špecerijska trgovina

LESKOVIC & MEDEN

Ljubljana, Jurčičev trg 1

Kupujte svoje potrebščine

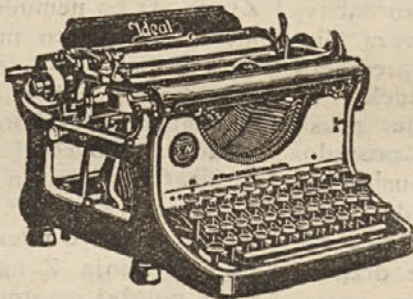
le pri trvdkah ki inserirajo

v »NAŠEM GLASU«

Nogavice, žepne robce, dišeča mila, kravate, rokavice, vezene, čipke, razni trakovi, sukanec, gumbi, potrebščine za šivilje, tapetnike in krojače v največji izbiri samo pri

JOSIP PETELINC, Ljubljana

(blizu Prešernovega spomenika) ob vodi



Pisalni stroj „IDEAL“ modela D najmodernejše konstrukcije

THE REX Co.

Ljubljana, Gradišče 10

Telefonska številka 2412

Štev. pošt. hran. 11.165

Vzajemna posojilnica v Ljubljani

r. z. z. o. z.

Miklošičeva cesta 7

v lastni palači, dovoljuje pod ugodnimi pogoji vsakovrstne kredite in posojila državnim uslužbencem proti poroštvu, zaznambi na prejemke, zastavi življenskih polic in vrednostnih listin ter vknjižbi na posestva. Odplačilo v mesečnih obrokih. Uradne ure od 8.—2.

L. Mikuš

Ljubljana, Mestni trg 15

priporoča svojo zalogo

dežnikov ter sprehajalnih palic

MANUFAKTURNA TRGOVINA

FABIANI & JURJOVEC

LJUBLJANA — STRITARJEVA ULICA 5

Priporoča svojo veliko izbiro volnenega blaga za gospode in dame. Belo blago za različno perilo v poljubni širini. Krasna zaloga zastorov in preprog. (Pliš, tapestri itd.) — Puh, perje, kapok, volna, žima vedno v zalogi. Blago je iz prvovrstnih angleških in čeških tovarn. Gg. uradnikom proti takojšnjemu plačilu 10% popusta.

C. J. HAMANN
Ljubljana

Vam nudi najsolidnejši vir nakupa perila, opreme nevest in novorojenčkov, perja, modnih potrebščin - Predtiskarija modernih ročnih del.

Učiteljska tiskarna v Ljubljani

je najmodernejše urejena in izvršuje vsa tiskarniška dela od najpreprostejšega do najmodernejšega. — Tiska šolske, mladinske, leposlovne in znanstvene knjige; ilustrirane knjige v enobarvnem in večbarvnem tisku; brošure in knjige v malih in tudi največjih nakladah; časopise, revije, mladinske liste, plakate, letake in osmrtnice. • Zahtevajte cenik!

Okusna oprema ilustriranih katalogov, cenikov in reklamnih listov. Vizitke, pisemski in poslovni papir. • Lastna tvornica šolskih zvezkov. • Šolski zvezki za osnovne, meščanske in srednje šole, risanke, dnevniki in beležnice. Zvezki za okroglo pisavo št. 1, 2 in 3.

UČITELJSKA KNJIGARNA

prodaja znanstvene, strokovne, leposlovne, pripovedne in mladinske knjige; dalje knjige za osnovne, meščanske, srednje in obrtne šole; zaloga vsakovrstnega papirja, pisalnih, risalnih in šolskih potrebščin in učil; umetne in pokrajinske razglednice v veliki izbiri.

TELEFON ŠTEV. 2312. • RAČUN POŠTNE HRANILNICE ŠTEV. 10.761.